

CLEVELANDSKA "AMERIKA"
Edini slov. dvo-tednik v Ameriki.

Izhaja v torek in petek.

Naročnina:
Za Ameriko \$2.00
Za Evropo \$3.00

Posamezne številke po 3 cente.

Vse pošiljave, pisma, dopisi in karnane nakaznice (Money Orders), naj se pošiljajo na:
Tiskovna družba "AMERIKA"
6119 St. Clair Ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Dopis brez podpisa in obsega, ki ne vsebuje osebnih podatkov, se ne sprejema. Rokopis se ne vrača.

"Clevelandska Amerika"
The Leading Slov. Semi-Weekly
Issued Tuesdays and Fridays.
Published by
THE AMERIKA PUBL. CO.,
6119 St. Clair Ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Subscription \$2.00 a year.

Application for entry as second-class matter at the post office at Cleveland pending.

Read by 15,000 Slovenians (Krošars) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request.

No. 10. Fri. Feb. 5. '09. Vol. II

NALOGA NAŠIH PODPORNIN DRUŠTEV.

Znano je koliko vrednosti za nas Slovence so naša podporna društva. Koliko gorja in nesreče obvarujejo naše rojake in koliko solz zbrisejo iz uvelih in ubogih sirot. Lahko trdimo, da ta društva so naš prijatelj, na katerih zvestobe se lahko zanesemo ob vsaki priliki, da so to naši največji prijatelji ki nam zvesto stojijo ob strani, kadar nas prične preganjati nemila osoda. In ti prijatelji te ne bodo zapustili v nesreči, ne bodo ti obračali hrbta če te potisne bolezen v posteljo, ne bodo ti zapustili zapuščeno ženo, zapuščene otroke če ugrabi huda smrt očeta - reditelja. In če si sam da nimajš ljube osebe, ki bi ti stregla v boleznih, nimajš tolažnika, kadar si tolažbe potreben nimajš človeka, ki bi ti zatislil tvoje trudne oči v večno spanje, - glej tudi tu imaš zvestega prijatelja v podpornem društvu, ki te tudi takrat ne zapusti, ko se posiljavja iz doline solz v večnost.

Oženjen si, imaš rodbino, deco in ženo. Res je za nje ljut udarec izguba očeta. Res je ta zguba nenadomestljiva, a če si bil društvenik, kaže se bodeš poslovlil iz tega sveta, ker veš, da zapustiš svoje ostale zvestemu prijatelju podpornemu društvu, ki bode za Tvoje sčelbe, tolažil in jim po mogočnosti lajsal gorje.

Obilokrat se je pisalo o dobrotah, ki jih uživajo društveniki od svojih društev in zaradi tega sem namenja, da ni treba na dolgo in široko razpravljati o vrtilinah in dobrotah teh uprav.

Nesčetokrat se je vabilo tudi one rojake, ki niso v nobenem društvu, da pristopijo k temu ali drugemu in da si za malo svoto kupijo najsvetše hitre, ki se ga dobiti more. Vendar nekateri so že tako trdovratni in malomarni, da nečejo sebi in svojim dobro. Tudi prav! Siliti jih ni umestno, kajti boljše je imeti društvenika, ki je prepričan o dobrotah, ki jih uživa od društva, nego od prisiljenega člana, ki misli, da je za društvo le dobrota, če je član istega. - Ve vrstice sem omenil le mimogrede, ker pa moja naloga ni danes delati reklamo za to ali drugo društvo preidem na to kar sem razmotrivali nameraval in sicer o nalogi, ki jo imajo splošne naše podporna društva.

Naloga teh društev ni samo podpirati svojega člana v boleznih in smrti, naloga njih ni samo izplačevati po boleznih ali smrti „zaslužene novce“, pač pa delokrog društva je bolj razširjen in bi se moral raztezati tudi na drugo polje.

Kolikor mi je bila dana prilika proučiti pravila naših podp. društev, našel sem, da so si ta društva naslede različno storiš, za izobrazbo svojih članov.

In ravno o tej nalogi podpornih društev hočem nekoliko spregovoriti, posebno pa radi tega, ker so podporna društva omejuje svoj delokrog le na človekovo življenje in ne na popolno - nezrelo isto dolžnost,

ki jim velja po močeh prispevati k izobrazbi svojih članov.

Navada je, da ima društvo mesečno sejo. Pri tej pride v prvi vrsti na dnevni red vplačevanje mesečnih in razpravo o notrjni upravi. Res, odbor nima časa pri mesečnih sejah preskrbeti svojim članom podučnega predavanja, ker je za opravi pri seji sam preobložen. Posebno je pa to tam upoštevati, kjer ima društvo večje število članov. Zatoraj pri mesečnih sejah ni mogoče društvu svoje člane izobrazevati, ker mu ne preostaja časa.

Umestno bi pa bilo če bi podporna društva odredila poseben dan in čas, kjer bi se društveniki sestali in na tem sestanku bi se razpravljalo o tem ali drugem, kar bi obilo prispevalo k splošni izobrazbi.

Koliko koristi bi bilo če bi več društev skupaj najele učitelja, ki bi podučeval člane v angleščini in tudi slovenščini? Koliko koristi bi bilo če bi se vršila geografična ali druga predavanja? Kako dobro bi tudi bilo če bi člane podučevalo o ameriški postavodaji? In slednjič koliko zaslug bi si društva stekla, če bi pomagale takim članom, ki so že nad 5 let v deželi in ki nimajo državljanstvih pravic.

Da, če le nekoliko premislimo potrditi moramo, da so ravno društva isti faktor, ki hi najlože privleče svoje člane do kulturnega napredka. Ker pa tega ne store, so za javnost mrtva in ne pridejo do iste veljave na kateri bimorale stali.

Zatoraj pa, podporna društva naj bi upoštevala svojega pravila tudi v tem oziru in skušale po svoji zmognosti izobrazevati svoje člane.

Da ravno mi Slovinci potrebujemo izobrazbo to ve vsakdo in kje hi jo najlože dobili, to sem ravnokar omenil.

Društvo hi samo na sebi s tem nič izgubilo, pač pa zelo veliko pridobilo. Rojaki bi se za vsako tako društvo bolj zanimali in število društvenih članov bi naraščalo, kar bi bilo za društvo obilo gnotne koristi.

Izgovarjajo se nekateri odhormniki, da nimamo za različna predavanja sposobnih ljudi. Ta izgovor pa ni umesten, ker znano mi je, da ravno v Clevelandu je dosti inteligence, ki bi prav rada delala za narodni razvoj, ne le to, pač pa tudi za prospeh in procvit naših podpornih društev.

Zategadelj pa cenjeni odbor posameznih podpornih društev upoštevajte ta nasvet, obravnajte o njem pri prihodnji seji in sklenite: „Na delo za izobrazbo društvenikov in naroda!“

DOPIS.

29. januarja, 1909.

Cenjeno uredništvo
Clevelandské "AMERIKE."

Cenjeni gospod urednik: Prosim prostora v vašem cenjenem listu "Amerika."

Prvo prosim odpusčenja onih, katere bodo moje sledeče vrstice razžalile.

Peroč Slovenske časopise, navadno najdem članek, z katerim dotičnik, kateri ga piše, napada svojega imenovanega nasprotnika. Navadno si v takem dopisu kak dopisnik prizadeva, kolikor najbolj mogoče opisati vse njegove slabe lastnosti, ter njemu se dozdevajoče pregrehe, bodisi v tem ali onem oziru, ter tem potom gazi njegov upljiv, jemlje čast, ter izpodkopa njegovo splošnost, misleč, da dela sebi v korist.

Dragi rojaki širne Amerike, z obrekovanjem drugega, jemljemo čast in ugled, ne samo dotičnemu, ampak tudi sami sebi, ter vsem rojakom splošno.

Priporočam pa vsem rojakom, če vejo kaj dobrega, od rojakov če je tudi malo, tisto dajte vedeti povsod, in kjer morete hvaliti svoje rojake, hvalite njih podjetja njih delo in njih same. S tem bodedo prišli naprej, do našega blagostanja. Slabo pa naj vsak v svoj žep spravi.

Posebno je priporočati slovenska podjetja. Trgovina je prva reč v kateri se narod vežba, skozi katero pride narod do ugleda, časti in spoštovanja. Trgovina je stebler narodnega napredka.

Vsak posamezni Slovenec, lahko vidi in spozna, da narod, kateri je v trgovino uglobljen ima največ uspeha in to v vsakem oziru, v političnem i. t. d. Ako bi Slovinci bolj ljubili eden drugega, tudi drugi narodi jih nebi zaničevali, marveč z spoštovanjem bi se na nas ozirali.

Kaj imamo pa sedaj, tukaj v železni okolici "Iron Range"? Pravi-vo da smo nič -

Vsakdo ve kaj je samo časopis "News Tribune", kateri izhaja v Duluth-u, Minn. pisal o nas pred šestimi meseci.

Očito nam po nedolžnem mečejo "pesek v oči" da bi nas še bolj osleplili. Toda ni se jim obneslo popolnoma. Slovinci! dajmo odpreti oči sami, brez opominjevanja od drugih, dajmo si podati roke; vrnimo v stran neslogo in recimo "Good morning Mike, how are You?" Pustimo Jude popolnoma na cedilo. Že sedaj imajo polovico vsega premoženja v svojih rokah. Oni zbijajo skupaj truste ter žulijo revni narod, med katere se tudi mi vsi po pravici prištevamo.

Akoprav mi vsi kričimo zoper trust vse nič ne pomaga, ker nismo na pravi poti, in nam je skoro nemogoče braniti se ga. Edino kar hi nam revnim pomagalo je, ne kupiti nič od trustov, podpirati svoje male trgovce, (priporočam pa le domače), da bi tako vsaj nekoliko ovirali nadaljevanje trusta. Kako pa ljudstvo dela?

Ljudje sploh dan danes delajo (v Ameriki posebno), vsaki kar potrebuje, pa noče kupiti doma, marveč naroča potom raznih katalogov iz raznih tujih mest, večinoma iz Chicago, od "Sears, Roebuck Co."

Prepričan sem, da samo iz našega malega mesta dobi omenjena kompanija okroglih \$5000. na leto, če ne več. Toda to ni vse, ista družba dobiva naročila iz vseh strani Združenih držav in še večje svote, katere jim donaja revno ljudstvo dan na dan, nevedoč, da ravno s tem delajo trust oni sami, in ne Sears, Roebuck Co.; ker če hi ta denar ves ostal pri domačih trgovcih, ga nebi oni dobili v svoje roke. Na ta način propadajo mala mesta, Chicago in druga slična si pa pomagajo. Kdor je bogat je čimdalje bogatejši, in revež? - pa čedalje revnejši.

Ta bridka resnica prihaja jasneja vsaki dan in ko bo vidna postala, čutili jo bomo vsi eden ko

drugi, a ostreli se bo že morebiti prepoznali.

Proti temu bi želel, da si Slovinci povsod ustanavljajo konsumna društva, kar bi jim mnogo koristilo.

Zakaj dajati drugim vaje v roke da jih obračajo kakor se jim zljubi, bolje jih obdržati zase!

Vprašal sem enkrat Juda, da kako je to, da so oni večinoma vsi v trgovini, in zakaj noče nobeden trdo delati. Rekel mi je, da jim ni treba, da oni imajo v rokah vaje, ter da so oni gospodarji, čez nas - in ne mi! Mislim, da bi bilo že čas jim uzeti gospodarstvo, se ostreli jarna, podati si roke, ter delovati skupno v prid naroda, ker pregovor pravi, "pomagaj si sam, tudi Bog ti bo pomagal."

H koncu pozdravim vse rojake širom Amerike, tebi "Amerika" pa obilo naročnikov in srče.

Jakob Muhič

OSLABLJENA JAPCNSKA.

V Rusko-japonski vojski je bilo ameriško časopisje skoro brez izjeme na strani Japoncev. S časopisjem je bilo seveda tudi ljudstvo, ki si je predstavljalo Rusijo kot najbolj barbarsko deželo. Japonsko pa kot deželo prosvete in napredka.

Veter se počasi obrača in sedaj ravno isto angleško časopisje piše druge povestice o "dobrih sinovih" iz dežele krizantemum.

Radi proti japonskih demonstracij ob celi pacifični obali, ki so se vršile pred pra leti in se raztezale v Kanado, se je ameriško mnenje začelo nagibati na drugo stran. Poleg tega se boji Amerika še za trgovino v pacifičnem oceanu in na daljnem vzhodu.

Govorilo se je o vojski med Japonci in Združenimi državami. In res hi bila Amerika lahko v strahu, ako bi ne bilo - rusko-japonsko vojske.

Pred par dnevi je bilo objavljeno poročilo H. Zee Clotworthy, poročevalca od United Press, ki je z ameriškim brodom potoval na japonsko ter se tam osebno prepričal o razmerah.

Japonska ne more začetni nobene vojske petnajst let. Med Japonci in Združenimi državami je ravno tako mogoča vojska, kakor med Zulu kafi v Afriki proti Angleški.

"Strah pred vojsko" ki so ga povzročili protijaponski predlogi v Californiji, je nastal le vsled nevednosti.

V rusko-japonski vojski si je Japonska ukopala na vrat toliko dolga, da ne more začetni nobene vojske, ako noče izgubiti neodvisnosti.

Vsak vojaški in pomorski veščak na vzhodu ve, da Rusijo zadržuje samo japonsko-angleška pogodba, da ne izkoristi položaja Japoncev; premagala bi jih sedaj prav lahko.

Dolgovi na Japonskem so ogromni, in zato mora vsaka oseba občutiti davke, ki zadenejo vse stavbe. Celotni protistitute v takozvanih yoko-warria okrajih v japonskih mestih, ki imajo dovoljenje od vlade, so obdačili. Največ teh nesrečnih žensk je vdov po japonskih vojakih, ki so padli v zadnji vojski. Te nesrečnice, namesto da bi dobivale penzijo, morajo se plačevati za svoje grešno življenje.

Skoro vsak sen, ki ga dobijo te ženske, vzamejo za davke.

Vlada sploh nastopa popolnoma nasilno, po vojaško.

Mnenje vseh, ki so preučili finančno stisko, v kateri se nahaja Japonska, je, da bi Japonska ne mogla voditi vojske niti tri mesece.

Japonsko brodomje nima nobenih vaj, razun jeseni, ker ni denarja. Da se prilrani premog, razsvetljuje ladje z oljnatimi lučmi.

Ko poteče angleško-japonska pogodba, se bode začel nov boj na življenje in smrt med Japonci in Rusijo. Porabila se bodo vsa sredstva, da se vlada pripravi na boj.

Angleške kolonije so splošno zoper Japonce in zoper pogodbo, ki se brzkone ne bode obnovila.

Celo bojeviti Japonci priznavajo, da bi vojska ob tem času spravila Japonsko za pol stoletja nazaj, in bi ji ne bilo mogoče izpeljati narčta za največjo moč na vzhodu.

Ni dvoma, da bi Japonci ravno sedanjno priliko porabili ter se udarili z Ameriko in ji izrgali iz rok prevlado med tujim morjem, boji ki mora priti prej ali slej.

Case je da se vpiše v novo ustanovljeno JEDNOTO v Clevelandu.

SLOV. ŽENSKO PODPORN DRUŠTVO "SOKOL"

— priredi —

v nedeljo dne 7. svečana t. l. v Knausovi dvorani

VELIKO PREDPUSTNO PLESNO VESELICO.

Sodeluje slov. tamb. klub "Adrija" in pevski zbor "Sokol".

Sporod:

F. S. Vilhar. Bodi zdrava domovina. Poje mešani zbor pevskega društva "Sokol".

H. Volarič. Poje mešani zbor društva "Sokol" Bariton solo.

Srečolov. Kaljija pošta. "Popihaj jo v Ameriko."

Sajjiva poroka o polnoči "Narokovnjaški način."

Poročal ho ata Žuža-maža. "Nočni čuvaj".

Ker bo dvorana lepo okrašena, in se je društvo kolikor je bilo najbolj mogoče potrudilo, da bo slavno občinstvo zadovoljilo, upamo, da se bo isto odzvalo, ter nas kakor došle, na večer 7. svečana v kar največjem številu posetilo.

Vsak bo imel lepo priliko, da bo lahko pil v Pihlerjevem kevdru pristo kranjsko slivovko; se nasrkal dobre kave v kavarni pri "Zanetu"; si utolžil želodec s pravim ogrskim guljažem ter laško polento v gostilni pri "Kranjskem Janezu".

Vrhu tega si bo še lahko preskrbel vsak lepih "odpustkov", ki se bodo tudi dobili na večer 7. svečana na pravem kranjskem semnju. Pri plesu, od jednajste do polnoči, bodo dame volile plesalce, Coriadioli, Confeti, Bombe, Granate. —

Začetek ob 8. uri večer. —

Vstopnina 25 centov. K. mnogobrojni udeležbi uljudno vabijo

'Sokolice.'

RAZNE BRZOJAVKE.

— Kitajska vlada namerava v San Francisco odpreti solo za kitajske otroke.

— V Parizu je umrla grofica de Lesseps, vdova zgraditelja sueskega prekopa, grofa Ferdinand de Lesseps.

— Hermana Billeka so v ponedeljek prepeljali v jetnišnico v Joliet. Bil je že parkrat ohojen na smrt, a končno pomiloščen na življenje.

— Iz Turina se poroča, da namerava vojvoda abruški zapustiti italijansko mornarico ter se poročiti z gospodično Elkins. dosmrtno ječo.

— Iz Petrograda se poroča, da bo V. J. Tmarižen imenovan ruskim trgovinskim ministrom.

— Iz mesta New Haven, Conn.,

ALBERT KROECKEL

ZAVAROVANJE PROTI OGNJU.
1436 Addison Rd.
Oba telefona.
Se priporoča rojakom.

NAZNANILO.

Vsem Slovincem, katere je naš zastopnik John Jerič obiskal, tem potom obvestimo, da je isti umrl v Milwaukee, Wis.

Vsaki, ki se je pri njem naročil na list in mu plačal najdopisije* pobotnico, da mu zameremo dopisijati list.

Upravništvo.

H. F. Grigoleist

MESARIJA.
63 Central Market, Cleveland, O.

Slovenski knjigovez

B. F. PRIHODA,
5616 Hamlet Ave., (Broadway.)
Izdajuje družtvene trake, regalije itd.
Naročila se sprejemajo pri "Ameriki."

ST. CLAIR LEKARNA.
THEODORE URBAN, lastnik
8602 St. Clair Ave.
Kroglice za jetra, Cena 25ct.
Ako imate slab želodec, slabo prebavo, malo apetita, slab spomin, glavobol itd. v kopite Urbanovih "Liver Pills."
Dejstvo, da je bilo 38 modal podarjenih izdelovalcem Richter Anchor Pain Expeller na mednarodni razstavih, ojači trditve o njegovih vrtilni. Zoper revmatične in nervozne bolehnosti nič boljšeja 25c i 50 centov.

THE NEW NATIONAL

Café, restaurant in kroglice.
F. W. KOHL Prop.
2321 E. 4th St. Cleveland, O.
Tel. Cent. 3013 W.

ANTON GRDINA

trgovina z železnimi in poljstvenim POGREBNI ZAVOD IN AMBULANCA.
Košlje odprte ali zaprte, kakor tudi vozove za vsakoyrtno prevažanje vedno na razpolago. Telefon od 6 ure jutraj do 9 ure zvečer: Central 2879 R. od 9 ure zvečer pa do 6 ure jutraj, Central 2885 R. Ako se na vseh poklicih nimate original pokličite Cen. 7881 R. ANTON GRDINA. 6127 ST. CLAIR AVE.

Slovensko-amerikanski KOLEDAR ZA LETO 1909

Je doblil s pošiljno vred za 30ct. Koledar je zelo obsežen in primeren darilo za Božič ali Novo leto. Naročila naj se pošiljajo Upravništvu "Glas Naroda", 82 Cortlandt St., New York, Jac31'09

POZOR!

Večerna šola za angleščino se sedaj nahaja v zadnjih prostorih Frank Korček-ta, 6202 St. Clair Av. Pouk trikrat na teden. V ponedeljek se sprejemajo novi učenci. Slovenski učitelji.

Stev. 1005. — Garantirano tvrdko W. F. Severa Co. pod "Food and Drug Act" dne 30. junija 1906.

Odstranite kašelj. . .

Bolniki, ki trpe na kašlju bodejo našli hitro pomoč v zdravilu, ki se že rabi mnogo let z najboljšim uspehom. Najbolje kar je storiti v slučajih boleznih je, da začnete rabiti tako zdravilo, ki je že pre-stalo poskušnje.

Severov Balzam za pljuča,

je zdravilo ki bode zadovoljilo vsakogar. Ime "SEVERA" jamči to zdravilo, ki je že rabljeno z najboljšim uspehom nad 25 let. Nasledki rabljenja se čutijo, ki so pa res prijetni. To je idealni lek za vsa vnetja oprsja. Prijetno je za rabljenje. To je velika pomoč materam, ako njih otroci trpe na zimskem kašlju. Cena 25 in 50 centov.

Mr. Jak. Reppa, Houtzdale, Pa., piše sledeče: "Nazanjam Vam, da se je (pokazal) vaš balzam za pljuča, kot čudovito zdravilo ob priliki boleznih moje družine. Nismo mogli spati več radi kašlja naše hčere, ko pa je porabila eno steklenico istega, je bila popolnoma zdrava. Za isto se Vam najiskrenejše zahvaljujem."

Kadar vprašate za Severova zdravila, glejte da jih tudi dobite. Dobe se v vseh vseh lekarnah. Bodite pozorni, da dobite Severova.

Universalno zdravilo

zoper bolečine, trganje, rane, otekline in vnetja vsake vrste, ter zoper vse revmatične napa-ke in bolečine je

zoper neredne krvi, ki se navadno pojavljajo spomladi, kakor odprte kože, prišči, mozolji, čr-nilci in nezdravo kri, je

Severovo Olje Sv. Gotharda

To je zdravilo zanesljivo. Ni samo dobro mazilo temveč je tudi zdravilo za vselej najboljše veljave. Cena 50 centov.

Severov Kričistilec.

Deluje naravnost na kri ter isto tako razdeljuje, da se pretoka, redno po životu. Odstrani vse nerednosti. Cena \$1.00.

ZDRAVNIŠKI SVET DAMO BREZPLAČNO.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS

Slovenska Podporna Jednota,

ustanovljena dne 31. jan. '09.
s sedežem
v CLEVELANDU, O.

GLAVNI URAD: 6119 St. Clair Ave. N. E.

GLAVNI ODBORNIKI:

Predsednik: JOHN GORNİK, 6113 St. Clair Ave. N. E.
I. podpredsednik: FRANK BUTALA, 6220 St. Clair Ave. N. E.
II. podpredsednik: ANTON SKUL, 977 East 61st Street.
Glavni tajnik: JOSIP JARC, 6119 St. Clair Ave. N. E.
Računski tajnik: ANTON PUCEL, 1176 Norwood Road.
Blagajnik: FRANK STRNIŠA, 1009 East 62nd Street.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. M. SELISKAR, 6127 St. Clair Ave. N. E.

NADZORNIKI:

Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave. N. E.
Frank Cme, 1114 East 63rd Street.
Rudolf Perdan, 1208 East 53rd Street.

GOSPODARSKI ODBOR:

John Mihelič, 6213 St. Clair Ave. N. E.
Dr. J. M. Seliskar, 6127 St. Clair Ave. N. E.
Franc Zele, 1128 East 63rd Street.

POROTNI ODBOR:

John Gorjup, 3153 Kraus Court.
John Wiederwohl, 6127 St. Clair Ave. N. E.
Jac. Hočvar, 1229 East 60th Street.

GLASILO JEDNOTE:

CLEVELANDSKA AMERIKA

LIZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA:

— USTANOVNIKI —

Josip Prime, Frank Butala, Jacob Hočvar, Frank Strniša, Anton Samsa, John Gorjup, John Gornik, Joe Besenčar, Anton Grdina, Val. Sebenik, Josip Jarc, Franc Jauh, Frank Cme, Dr. J. M. Seliskar, Frank Spelko, Frank Zele, Jacob Mausar, Frank Pucel, Frank Strniša, Matija Glavič, John Prisel, Anton Pucel, John Wiederwohl, Anton Skul, Carl Skul, Frank Skul, Frank Turk, John Pekol, Rud. Perda, Peter Cerar, John Mihelič.

NOVOVPISANI CLANI:

Anton Bašca, Frank Skul, Joe Gornik, Louis J. Lausche, Avgustin Trošt, Milan Trošt, Anton Logar, Mike Skebe, Jernej Knaus, Jakob Grdina, Rudolf Cerkyenik, Franc Šuhadolnik, Francis M. Jakšič.

NOVOVPISANE CLANICE:

Ella Jarc, Mary Gornik, Antonija Grdina, Ivana Gornik, Ivana Grdina.

JOS. JARC, Glavni tajnik.

Iz domovine.

PÓČETKI DIJAŠKEGA ABSTINENČNEGA GIBANJA V EVROPI.

Kakor evropsko abstinenčno gibanje sploh, tako je vzklila tudi ideja dijaškega abstinenčnega gibanja na severu. Pri severnih Germanih in Finih, kjer med dijaštvom ne vladajo one barbarske pivske navade kakor med nemškimi dijaštvom, so bila tla za abstinenčno gibanje prav ugodna. Na Finskem je bilo ustanovljeno prvo dijaško abstinenčno društvo leta 1896. Deset let je delovalo le v akademskih krogih, potem pa je razširilo svoj delokrog po vseh šolah. Danes obstojajo abstinenčna društva na vseh višjih in nižjih šolah Finske. Tako imamo na učiteljskih pripravnicah 75% abstinenčnih gojencev, na dekliških šolah 81% na gimnazijah pa 59%. Skupno šteje zveza dijaških abstinenčnih društev 9000 udov.

Zveza priteja takozvane abstinenčne skušnje, katerih se udeležujejo posebno učiteljski kandidati, ki prilegajo izpričevala teh skušenj prošnjam za učiteljska mesta.

V teh abstinenčnih društvih vlada živahno delovanje. Od kar je dovoljena na Finskem svoboda tiska izdajajo društva skupno protialkoholno glasilo: "Ichjantähti".

Zbornica poslancev finskega naroda je pred kratkim sprejela splošno prohibitivno postavilo, ki prepoveduje izdelovati in prodajati pijače, ki vsebujejo več kot 2% alkohola. Finsko dijaštvo, ki je agitiralo v vseh slojih proti alkoholu in širilo abstinenčno idejo, je pripomoglo v veliki meri do tega uspeha.

Podobne lepe uspehe so dosegli dijaki v sosedni Švediji. Prvo dijaško abstinenčno društvo so ustanovili l. 1888 dijaki na vseučilišču v Upsali. Osem let pozneje se je osnovala zveza švedskih dijaških abstinenčnih društev S. S. U. (Svenska Studerande Ungdoms Abstinensförbundet). Zveza je razvila dijaško absti-

virje, s katerimi se ima spočetka boriti vsako tako društvo, je kmalu postala ta vzgledna organizacija skoro tako krepka kakor na Finskem. Z mladostnim navdušenjem se je priprijetelo švedsko dijaštvo agitacije proti alkoholu in leta 1907 je stela zveza že 185 krajevnih odsekov. V enajstem letu svojega delovanja je štela 10.000 udov. Vsak peti akademik, vsak četrty gimnazijec pripada abstinenčni zvezi. Najlepše uspehe je dosegla pač med gojenci učiteljskih pripravnic, izmed katerih je 68% abstinentov. Najštevilnejši je krajevni odsek v Upali, ki šteje 444 udov in je sploh največje akademsko društvo v tem mestu. Tako lepih uspehov je dosegla zveza seveda le v vztrajnim organizovanem delom. Zveza priprteja vzgledne kurze, v katerih se izobražujejo člani za poljudno protialkoholno delovanje, poleg almanaha "Mlade moči" in polmesečnika "Poh-tjärnan" je izdala nbroj protialkoholnih brošur. Mednarodni shod v Stockholmu je izročil tej zvezi vodstvo "Mednarodnega urada abstinenčne učeče se mladine".

Mnogo mlajše kakor na Finskem in Švedskem je dijaško abstinenčno gibanje na Norveškem. Zveza abstinenčnih društev se je ustanovila šele l. 1904, in šteje danes 600 udov, akademikov in srednješolcev. L. 1906. je ustanovila zveza svoje glasilo "Symra".

Abstinenčna zveza danske mladine šteje okoli 400 članov. Ustanovljena je bila leta 1903. Indiferentno ali pogosto celo sovražno stališče višjih slojev napram abstinenčni ideji jo zelo ovira v njenem delovanju. Omenjene deželne zveze na Švedskem, Norveškem in Danskem so se združile v skupno organizacijo "Nordiska zveza abstinenčne učeče se mladine".

Nizozemci imajo dvoje manjših dijaških abstinenčnih društev. Prvo ustanovljeno l. 1896. v Groningonu šteje le 23 udov, drugo ustanovljeno deset let pozneje v Haarlemu na učiteljski pripravnici šteje 140 udov. Oboje od teh organizacij je razvilo dijaško absti-

nenčno gibanje v Švici. Na severu se je pojavilo gibanje najprej med akademskim dijaštvom, v Švici pa med srednješolci.

Leta 1886. je predaval Bunge v Baselu o alkoholnem vprašanju. To predavanje je naučilo gimnazijce za obstinenčno idejo in ustanovili so abstinenčni krožek. Dve leti potem se je osnoval sličen krožek v St. Gallu. Oba sta se kmalu spojila v skupno organizacijo "Helvetia", kateri se je pridružila akademična abstinenčna organizacija "Libertas". "Helvetia" in "Libertas" izdajata od leta 1906. glasilo: "Correspondenzblatt für studierende Abstinente", iz katerega smo povzeli navedene podatke.

Leta 1898. so ustanovili katoliški dijaki "Katoliško dijaško ligo", abstinenčno društvo za mladino višjih učnih zavodov v Švici. Tudi na dekliških šolah v Švici se že pojavlja abstinenčno gibanje, vendar še ni doseglo tako lepih uspehov kakor na Finskem. Skupno šteje abstinenčno gibanje v Švici med dijaštvom 1100 udov.

Relativno pozno se je pojavilo abstinenčno gibanje med dijaštvom na Nemškem. Pač so se ustanovljala okoli leta 1890. po raznih nemških vseučiliščih abstinenčna društva, ki so pa kmalu zaspala. Leta 1902. se je ustanovila "Germania" abstinenčna zveza na nemških šolah. "Germania" so ustanovili dijaki v Kielu: "Nemško društvo abstinenčnih dijakov", ki šteje na 15 vseučiliščih 195 udov. Gojenke nemških šol so ustanovile 1906 "Nemško zvezo abstinenčnih deklic".

"Omladina"

JUBILEJ UKRAJINSKE "PROSVITE."

Dne 8. grudnia 1908 je slavila 40letni jubilej svojega obstoja in delovanja "Prosvita", jedno izmed najstarejših ukrajinskih društev v Galiciji, ki ima velike zasluže za prbujo ukrajinskega ljudstva v Galiciji. "Prosvita" se je ustanovila dve leti po zgodovinsko važnem proglašenju moskaloflov v njihovem organu "Slovo" (l. 1866.) o narodni in kulturni enotnosti galitskih Ukrajincev ter Rusov (ten narod, ten jezik), in leto po proglašenju poljskega deželnega poslanca "grofa Leska-Boskovskega" (l. 1877.) o neeksistenci ukrajinskega naroda ("niema Rusi!"). Bila je to doba prbuje ukrajinske narodne ideje, katere prvi pionirji v letih štiridesetih so bili pesnik M. Saškevič, pisatelj J. Vuhilevič in učenjak J. Holovatski. Zadnje imenovani je stopil pozneje v službo oficierne Rusije. Cela takratna ukrajinska družba v Galiciji je bila skozimskož prožeta z moskvofilizmom in le neznatni krožek Ukrajincev se je pod vplivom Ševčenkovihi spisov in zapadnoevropske kulture odločil posvetiti vse silam dragemu narodu. In po inicijativi tega krožka se je ustanovilo dne 8. grudnia 1868. društvo "Prosvita", ki si je postavila za glavno nalogo širiti prosveto med najširšimi ljudskimi vrstami. S te dobe datira energično in plodovito delovanje "Prosvite", ki je postala takoj od svojega začetka središče narodnega življenja galitske Ukrajine in si stekla za časa svojega 40letnega delovanja velikih zaslug za ukrajinski narod v Galiciji. Društvo šteje danes okoli 24.000 članov, 50 podružnic in čez dva tisoč čitalnic, ki so prava kulturna središča v mestih in vaseh galitske Ukrajine. Od svojega obstoja je izdala "Prosvita" za ljudske mase okoli 2 1/2 milijona iztisov popularnih brošur. Toda to je le ena stran njene delovanja. Nič manj važna in plodovita je druga stran, namreč gospodarska. Svoje gospodarsko delovanje je začela "Prosvita" šele 1891. leta in je osnovala od tedaj pri svojih čitalnicah okoli 400 konsumnih trgovin, čez 250 hranilnic in posojilnic. Razum tega se je osnovalo 25 mlekarin, ki so sedaj združene v "Deželni zvezi mlekarških društev" pod nadzorstvom "Prosvite". Izobražujoč ljudstvo in vzdigajoč ga iz teme, je ustara možoren (znel)

za stavbo sodobnega nacionalnega življenja ukrajinskega naroda. Delovanje galitske "Prosvite" je postalo vzor tudi ruskim Ukrajincem, kateri so mogli šele od 1906. leta storiti prve korake k prosvetnemu delu med Ukrajinci na Ruskem. Sedaj je v ruski Ukrajini 19 podružnic "Prosvite", izmed katerih je najdelavnejša kijevska. Čb priliki proslave 40letnega jubileja delovanja in obstoja "Prosvite" se je vršil v Lvovu 23. in 24. grudnia vsenarodni ukrajinski prosvetni shod, ki so se ga udeležili delegati cele Ukrajine, avstrijske in ruske. To je bil pravi narodni praznik cele Ukrajine.

RAZGLAS.

Podpisani naznanjam vsem Slovincem in Hrvatim, da nimam več trgovine v Collinwoodu in denar več od tam ne pošiljam. Sedaj imam samo svojo lastno hišo na 5111 St. Clair Av. vso prenovljeno in založeno z dobrim blagom za vse vrste, novorejenke, neveste itd.

Nadalje, molitvenike, knjige in pratike. Na razpolago več izbornih šivilj, ki so vam vedno na razpolago in postrežejo kar naj točneje, kar želite.

Opozarjam tudi vse tiste, ki mi kaj dolgujejo. — da mi v kratkem poravnate, drugače sem prisiljen poiskati druga sredstva. To pa stane denar — torej najboljši, če kar sami prinesete, pa bo naj boljše za Vas in mene.

JOHN GRDINA
6111 St. Clair Ave. Cleveland.

Mali oglasi.

Ako imate na prodaj hišo, svet, pohištvo ali kaj drugega, dajte oglas v naš list, ki bo skrbel, da se dobijo kupei. Cene nizke.

Išče se dober agent. — Znati mora slovensko in če mogoče za silo tudi Poljsko. Sploh je dober vsak slovanski jezik. Vprašaj na 1709 E. 55 St.

NA PRODAJ HIŠA IN LOT v Collinwood-u. Posestvo je vredno \$2500. in se proda radi bolezni in odhoda v staro domovino za \$1900. Plača se nekaj takoj, a ostalo na mesečne obroke. Več se poizve pri John J. Grdina, 6104 St. Clair Ave. Tel. Central 4279 K.

Išče se mlada deklica za hišno opravilo. Več se poizve na 5907 St. Clair cesti. Telefon Central 7373 R.

Mlekarja na prodaj, dva voza, dva konja — sploh vse kar spada v to svrhu. Vprašaj na 1308 E. 53rd St.

NA PRODAJ hiša in lot; odda se tudi v najem. Posestvo ima 3 sobe, poleg prodajalne od spodaj in 4 sobe v prvem nadstropju. 491-492 Nelson Ave. blizu Drugovića. Nottingham, O. Več se poizve pri Johan Glavič, 1053 E. 61 St. N. E. Cleveland, Ohio.

ZAGOVORNIK IN KOLEKTOR za vse jezike: Slovensko, Hrvaško in Nemško. Ulmer & Bornstein. Vprašajte pri M. Tolstoy 6217 St. Clair Ave. N. E.

ISO. SE ANTON KASTELIC. Preje je stanovan v Kansas City. Prosim rojake po širni Ameriki, da mi naznajo njegov naslov ali se naj pa sam javi. Alojzij Kužnik, 1064 E. 61st St. Cleveland, Ohio.

KJE JE FRANCIŠKA HORVAT roj. Valant, doma iz Praproč pri Žužemberku na Dolenjskem. Sedaj se nahaja nekje v Pensilvaniji. Za njen naslov bi rad zvedel Frank Valant 5257 Collins Ave., Collinwood, Ohio. (Za sporočiti se ji imajo jako važne zadeve).

KJE JE Matija Cej, doma iz Primorskega. Za njega bi rada izvedela Mary Marinič, ker ima pri njej nekaj spravljenege že nad dve leti. Piše naj na 6121 St. Clair Ave. 8-9

NA PRODAJ pohištvo za več fantov. Proda se vse skupaj ali pa na drobno. Pohištvo je v dobrem stanju, in vam se mudi lepa prilika dobro kupiti. Vprašaj na 6104 St. Clair cesti II. nad.

Tel. Cuy. Central 7307 R.
J. H. Miller & Co.
CIGARE in TOBAC
Agenti za razprodajo na debelo naj boljšega šganja in vina.
2656 EAST 53. STREET.
VESELE PRAZNIKE!
POZIV.
IŠČE SE sestra od John Jerića, ki je umrl v Milwaukee, Wis.
Zglati se naj v našem uredništvu.

Nova slovenska slaščičarna
Geo. Boštjančič
6010 St. Clair Ave.
Ima polno zalogo slaščic, cigar in tobaka.
Sladoled. (Ice cream.)
Se priporoča rojakom.
Glejte na hišno številko.
Phone Cuy. Central 7709 L.
I. MAUTNER.
trgovec s pohištvom preprogami, pečmi i. t. d.
3211 PAYNE AVENUE.
Govori slovensko. 10-1-9

VPRASHUJTE SAMO PO-TEH ZNAMKAH,

ki jih ima
PRAVI DUNAJSKI KRUG
Svež svak dan pri vseh grocerjih.

V KRAKEM IZIDE!
Angleščina brez učitelja,
po navodilu:
SLOVENSKO-ANGLEŠKE. SLOVNICE, SLOVENSKO-ANGLEŠKEGA TOLMAČA IN ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA SLOVARJA.
3 knjige v 1 za
Samo \$1.00
pri
V. J. KUBELKA & CO.,
9 ALBANY ST. - - - NEW YORK, N. Y.
Denar je poslati v gotovini, v pisemskih znakah ali po Money - Order.

Royal Blend moka nima tekmeča.
En poiskus vas bode prepričal. Denar nazaj, ako ni popolnoma zadovoljiv.

SLOVENSKO PODJETJE.
Prva in edina slovenska tovarna za izdelovanje mehkih pijač
pop, gingerale, lemon-ipur, sodavoda (v steklenicah ali v tanka). Slovenski gostilničarji se naprošajo, da podpirajo domačo podjetje, namesto tujecev.
POTOKAR & KNAUS
1838 S. CLAIR AVE., N. E.
Telefon Cuy. Central 5473 L.

Znak nevarnosti.
Prav malo ljudi kar na enkrat nevarno sholi. Navadno čutiljo najprej slabo razpoloženje predno jih napade bolezen, a ostane nezapašeno ali celo zasemarjeno. Tako razpoloženje je znak nevarnosti od strani narave. Lahko je bolečina, utrudljivost, zabasnost, a skoro vedno je to
zguba slasti do jedi,
ki obrne našo pozornost na to, da nekaj ni prav. Pаметen mož nikdar ne zasemarja tega znaka, ker dobro ve, da je morda to oznanjevalcec nevarne bolezni, četudi morda izgine stran brez zdravljenja. Svetujemo vam, da ste na varni strani, ako rabite takoj
Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.
To zdravilo deluje hitro. Vzbudi žile želodca in mišice ter napravi, da delajo. Ako se stano želodca kako ranjeno, jih v kratkem osdravi. Storilo bo vam toliko dobrega kot nobeno drugo zdravilo na svetu.
ONO
JOSEPH TRINER'S

da zdravo slast do jedi, izpopolni vašo prebavo, zagotovi nemoteno spanje, ojači živce in
mišice, očisti kri, da zdravo barvo, poostri energijo in navdušenje, da popolno zdravje.
Ohranilo bo celo vašo družino močno in zdravo, ker se sme dati otroku ravnotako kot stari osebi. Pomaga vsakemu želodcu, zdravemu in bolnemu, ker regulira njegovo delovanje. To je edino dobro zdravilo za želodec.
Vprašanje. Ali ste že kdaj zapašili, da vas nekateri trgovci varajo s ponarejenim "grenkim vinom" na mesto TRINERJEVEGA, ki je
edino pravo pristno grenko vino?
Pazite in zavrnite vsa ponarejenja. Ako rabite zdravniškega nasveta, pišite nam in naš zdravnik ga vam bo dal brezplačno.
Rabi Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pri vseh boleznih želodca in prebavnih organov.
JOSEPH TRINER,
Izdovalec zdravilnih posebnosti.
616-622 So. Ashland Ave. - - - Chicago, Ill.
PO LEKARNAH. PO DOBRIH GOSTILNAH.

Malo življenje

Spisal dr. Fr. Detela.

(Nadaljevanje)

Rožanec pa se ni bil povrnil z njimi, zakaj imel je mož to koristno navado, da je v družini sicer rad pil, toda kadar je prišlo do računa, se ni rinil naprej, ampak je rad izginil. Vrhu tega pa je imel še pri Pečarju dobiti dva zajca k tretjemu, ki ga je bil ta dan ustrelil. Kakor maček je lezel stavec v breg naravnost proti hiši. Tu se je prijel za drevo, tam uprl na skalo in se zavil navkreber in kmalu je priplezal do Strme peči. A sultan, ki ga je prvi zagledal in naznanil, ga ni pustil po nobeni ceni v hišo, in ko je pomeril s puško vanj, mu je pokazal zobe tako neprestrašeno, da je mož videl, da je boljše z lepo ga pogovoriti. A niti za lepo besedo se ni zmenil sultan.

„He, ali ni nikogar doma?“ zavpije Rožanec, in od hleva sem se prikaže Juri; obstane in ostrmi, kakor bi bil kaj nadnaravnega ugledal. Vse barve so se izpreminjale na njegovem licu. Nič manj osupel ni bil Rožanec, čeravno se mu ni tako videlo; a čudno prijazen smeh se mu je prikazal na ustih.

„He Juri, ali si ti? Glej ga!“ s temi besedami mu gre naproti in mu ponuja roko.

A Juri je moral prej odpoliti sultana, potem pa mu je podal roko, oprezno in hladno, ker ni vedel, ali je Rožanec še njegov sovražnik, ali pa je pozabil, kar se je bilo dogodilo. Rožanec pa mu jo je krepko stisnil in ga ogledoval.

„Glej ga, kako si se popopravi! Komaj bi te kdo spoznal,“ pravi.

„Mislite oče, da sem se izpremenil?“ vpraša Juri.

„In pa kako! Moje oči inuajo dober spomin; pa vendar, če bi bil ti dejal, da nisi Juri, bi ti bil verjel. Ti si jim pa lepo zmešal sled; tukaj te noben živ človek ne najde.“

„Ali me še kaj iščejo? Ali veste oče?“

„Ah, kdo te bo iskal, pa kod! Vse misli, da si na Hrvaškem, kjer je izgubljeni sin svinje pasel. Oh, glej ga, Jurija! Na, tukaj imam še eno klapčo dobrega slivovca. Potegni!“ pravi mož in mu ponudi opleteno posodico, ki mu je visela na strani.

Juri se brani, da ne pije žganja, a stavec ga ne izpusti. „Moraš,“ pravi, če ne, se mi zameriš. Glej, toliko časa se že nisva videla!“

„Ali ste se kaj hudi name, oče?“

„Kaj bom hudi! Kar pij!“

„In Juri pije stavec na ljubo.“

„Vi ste torej snoči dva zajca poslali hraniti?“

„Jaz, kaj pa! Simonov fant se je pa res izkazal s svojim volkom. Kje pa ga je bil zaklat?“

„Ravno pred hlevom, tu doli,“ pravi Juri. „Midva oče sva pa zopet prijatelja kaj ne?“

„I seveda, ljuba duša; kakor sva bila prej.“

„Veste velikokrat sem se bil že pokesal.“

„Kar tiho bodi pa molči!“

„Denar Vam pa vrnem, ki ste mi ga posodili.“

„E, kaj! Saj se ne mudi. Boš že dal o priliki!“

„Kar malo počakajte, pa Vam ga prinesem.“

„I, pa pojdi!“ pravi Rožanec, in oko mu zablješči v sladkem veselju. Juri pa prinese denar in mu plača dolg z velikimi obrestmi.

„Vidiš, ljuba duša!“ pravi mož. „Kako prav sem jaz zmeraj govoril! Ti si pošten človek, sem dejal. Prenca pa ni bilo nič prida in ga tudi zdaj ni; ne starega ne sina, to ti povem.“

„Kaj pa je s Premcem?“ vpraša Juri.

„S Premcem, praviš? Doma sta, on in sva, pa živita, kakor sta prej živela. Toda dolgo pa ni tega, odkar sta doma. Kakih štirinajst dni bo dasiravno ne morem natančno povedati. Jaz ne govorim z njim in on ne z mano, kakor je najboljši prav. Prod je pa sedel. Saj veš, da so ga bili odgnali žandarji.“

Govorila sta še o tem in onem, potem pa je vrgel Rožanec svoje blago čez ramo in prijateljsko stisnil Juriju roko in odšel.

„Kdo pa je ta človek, ki tako hudo gleda? Pa tako smešno izkrivljena usta ima,“ je vprašala Rozalka po odhodu. Juri pa je povedal, da je Rožanec, ki radi hodi na lov, in da sta stara znanca; a kako ga je s Premcem osleparil, tega ni povedal; zakaj sramoval se je in ni rad mislil na to. Bal se ga je, Juri ni vedel, ker je mož tako pri-

jazno govoril z njim in on mu tudi poplačal, kar je bil dolžan. Kdo bi mogel gojiti toliko časa sovraševo v svojih prsih in v nesrečo spraviti koga brez koristi! Je mislil Juri. Vrhu tega pa ga je bila še zmeraj volja spomladati se vrniti v vojak, dasi že dolgo ni z Rozalko nič govoril o tem.

XXII.

Tri dni pozneje pa je v mraku zopet lezel Rožanec proti Strmi peči, in dva moža sta ga spremljala.

„Ha, tristo vragov! Kakšna pot!“ zakolne zani žandar Križan spoteknivši se ob korenino, ki je molela izpod mrtlega snega.

„Tiho, tiho!“ pravi Rožanec, „da nas kdo ne sliši.“

Rožanec je molčal; a ko pridejo blizu hiše, šepne žandarju: „Zdaj naj pa eden na to stran zavije, da prestreže pot!“

Križan zagodnja med zobmi in migne tovarišu, naj se obrne na levo okrog vrta; sam pa leze z Rožancem naravnost proti hiši. Zdaj se začujejo koraki na trdih tleh, in malo nad njima se pokaže možka ošeha, ki gre proti hiši.

„On je, on je!“ šepče Rožanec; Križan pa sname puško z rame in stopi urno naprej. Juri je moral slišati šum, zakaj pri tej priliki se obrne in pogleda v gozd. Naenkrat pa odskoči in steče kakor jelen proti hiši.

„Stoj!“ zagrmí Križan in hiti na vršino.

„Stoj!“ odmeva zopet po gori, a Juri se je bil že skrčil za oglom in izginil izpred oči. Kako naglo je bil pozabil mladenič na svoj sklep, da se vrne k vojakom! Naravnost teče k prepadu, da bi splezal po stopnicah doli, koder bi ne mogla za njim. A od druge strani mu doleti zopet. „Stoj!“ in mrzel pot mu oblije čelo; ves je zmoten in brez zavesti se obrne od pečine, ki bi ga nemara rešila, in hiti proti Simonu po poti, ki ga ne more skrivati. Puška počni, in Juri se prekucne na tla blizu volnjaka, in zanjla zardi pod njegovim truplom. Križanov tovariš ga je bil ustrelil. Žandarja tečeta k obeh; a besen plane sultan od hleva sem in ju ustavi. Ustrelil bi ga bil Križan v jezo, da ni prihitela iz hiše Pečarka in pomirila žival. Pok in hrum jo je bil prizval, in za njo teče Rozalka.

„Križ božji! kaj pa je?“ vpije in teče proti volnjaku. „Kaj pa je?“ zakriči nad žandarjema.

Križan pokaže na truplo.

„Juri, oh moj Juri!“ zavpije dede in se vrže na nesrečnika in ga objema, da se je žandarjema v sree smililo.

„Vode, vode prinesite!“ jo odri- ne Križan, se skloni, otiplje rano in jo trdo obveže, da ustavi brizgajočo kri.

Močili so Juriju seuce, čelo, obraz z mizlo studenčico, in črez dolgo časa je odprl trudne oči in pogledal nezavesten krog sebe.

„Hvala Bogu!“ je mrmral Križan med stisnjenimi ustnicami. „Nesimo ga v hišo!“ Prijel ga je sam pod pazduho, tovariš za nogo, vzdignila sta mladeniča, ki je bolestno zajčal, nesla v izbo in položila na posteljo.

Prihiteli so Simonovi in strmeli, kaj vse to pomeni, in žalostni se spogledovali.

„Vi ste streljali!“ pravi Simon žandarju. „Ali se pa sme fedeti zakaj?“

„Uhajaj, je,“ odgovori žandar. „Od vojakov je pobegnil, in postav- va ga išče. A če bi bil obstal, bi midva ne bila streljala.“

„Hudo je, če katerega taka zadene,“ povzame mož. „Ampak to rečem, da je bil fant priden, priden, kakor jih je malo. Seveda, postava je postava; ali ni res? In Vi jo mo- rate ravnotako izpolnovati kakor nas kdo. E, hudo je to hudo.“

Solzne oči sta imela Simon in Stefan, ki se je bil obrnil proč, da ne bi kazal ganjenja. Anica pa, ki je dozdaj nema gledala prizor, se oklene Rozalke, in obe jokata na glas.

„Oh, kakó ga je škoda!“ je dejal Stefan. Pečarka pa je še vedno strnela, ker si ni mogla razložiti, da bi bil takšno kazen zaslužil mladenič.

„Da boste skrbeli zanj, to že vidim. Toda, če okreva, bo moj. Vi ste odgovorni,“ je dejal Križan, vrge puško na hrbet in šel. „Kje pa je ta peklenški Rožanec?“

A ta se je bil že izgubil. Toliko da je slišal strel in videl, da Juri pade, že se je obrnil in dirjal navzdol kakor razbojnik, ki mu je pravica za petami.

„Oh, hvala Bogu, Ožbe, da si prišel!“ se je razveselila Pečarka, ko je prihitel sosed razburjen po Stefanovem poročilu.

Ožbe pa je mahnil z roko, naj bodo tiho, razstavil po mizi steklenice z zdravili, ki jih je bil prinesel, skrbno pregledal, kje da je ranjen Juri, in zmajal z glavo. Rozalko je posilil jok.

„Tjho, ženske!“ je ukazal Ožbe. „Mati, prinesi platna po porelu, ali če imaš, kak povoj; dekde, ti pa je siha in arnike! — Kakšna neroda te, je obvezoval!“ je godrnjal sam pri sebi: „Ubiti znanjo človeka; rešiti ga ne znajo.“

Zdaj pa mir!“ je zagrozil. „Se plava smrt nad hišo, in nesrečno leto je napovedano.“ Naročal je, kako naj ravnajo z nesrečnim mladeničem, in poslovil se z obljubo, da kmalu zopet pride.

„Vidiš, Stefan?“ se je obrnil. „Takšni smo vsi, od danes do jutri. — Dekle, ti pa ne jokaj! Če bog da in sv. Florijan, homo rešili Jurija.“

Drugače diti pa je prišel najprej žandar z zdravnikom okrajnega glavarstva. Ta je pregledal ranjenca, ki je hudo blede, polhvalil, da so pravilno prevezali rano, menil, da bo težko kaj z njim, in na gotovo postavil, da se prenesti nikakor ne more.

„Hu, to je pot za koze, ne za poštenega človeka,“ je hropel in si brisal tolsti obraz, ko je lezel z žandarjem s hriba. „Kaj hodite v take kraje ljudi streljat! Ampak, kar je res, je res; dobro ste merili. — Toda hodite počasi, če hočete, da prideva skupaj jol. Počivja malo, da si obrišem pot! — Briek fant pa je ta Primožev, raca na volil in čvrst kakor medved. Ni čuda, da jokajo dekleta.“

Po Dolini in okolici se je hitro raznesla vest o tem dogodku. Em so pripovedovali, da umira Juri, drugi, da je že mrtev, vsi pa povpraševali, kako so ga zasledili. Obiskat se svojim možem, in stara mati je prilezla, da objame in poljubi morda zadnjikrat ubogega sina, ki ni spoznal ne sestri, ne matere. Tibo sta jokali ob njegovi postelji, priporočali ga Pečarjevini, naj skrb za- j, in žalostni, nepotolaženi se vrnili zvečer. Doma je sedla starka na stopnice, si podprla glavo s kopolenca in jokala. Stari Primož je stopil k njej, da jo pomiri, a sam ni mogel izpregovoriti nobene besede. Obrnil se je in šel v izbo in hodil gori in doli zamisljen, zaprtelj v svojo žalost.

Na Strmo peč pa je prišel proti večeru Premec z Mihom, zakaj pozno sta bila izvedela nesrečo.

„Oh, Jurček, Jurček!“ je tar- nal stavec. „Zakaj sem te moral zapustiti! Kakor steklega psa so te preganjali in ubili, jaz pa ti nisem mogel pomagati! Oh, Jurček, da bi mi mogel vsaj to povedati, kdo te je ovadil in izdal do- dejem! Primojdunaj, kesal se še bo! Jaz ga bom našel, in če se skrivja pod zemljo!“

Miha je stal na strani, ogledoval svojega prijatelja in si grizel ustni. Široki obraz se mu je daljšal in daljšal, in proti oknu se je obrnil Miha in si obrisal z rokavom oči in nos.

Potem pa je začel izpraševati, kdo bi bil v zadnjem času gori pri- šel. Ko pa je Rozalka povedala, kakšen človek je bil pri njih, kakšne je imel oči in kakšna usta, je zakrjupal Premec z zobmi in pogledal tako divje, da je deklice groza obšla.

„Rožanec je,“ je dejal.

„Tako nekako ga je tudi Juri imenoval,“ reče Rozalka.

„Miha, ti ostaneš tukaj, pri Juriju,“ je odločil stavec in oblačil ko- žuh.

„Ampak harmoniko naj mi prinese kdo ali vsaj klarinet!“ je opomnil Miha in gledal skoz okence za očetom, ki je bil že izginil v hosti.

Drugi dan pa je že kričal Premec po Dolini in od Doline proti Gorici: „Rožanec je; Judež; on je izdal Primoževca Jurija.“ Ko ga je oddalec začul Rožanec, je snel puško s stene, zaprl vrata na obe strani in bežal v gozd pred srditim sosedom, ki je z vzdignjenjo pestjo grozil njegovih hiši. Na polje in v gozd je šel Premec za njim in nazadnje ga je prišel iskat v Simonov malin.

„Kje imaš skritega izdajalca, da ga vržem pod kolo?“ je vpil in hodil po malinu razkačen kakor sršen.

(Dolge prihodnje)

NAZNANILO.

Vsem družstvenikom društva sv. Barbare št. 6. se naznanja, da se za gotovo udeležje prihodnje seje, to bo dne 7. FEBRUARJA v ULMERJEVI DVORANI, na vogalu St. Clair in 55 cesti v 3. nadstropju, občno ob 2. uri popoldne, solnčni čas. Seja ne bo več v Knausovi dvorani in ne več dopoldne. Z bratskim pozdravom Mihael Jalovic, I. tajnik. 1306 E. 55th St. 7-11

NAZNANILO.

Naznanjam rojakom, da sem prevzel znani saloon, Hrvoja Ivo Benčiča na 3830 East 83rd St. Newburg. Anton Koss.

POZOR BRIVCI!

V najem se odda lep prostor za brivca, v sredi slovenske naselbine in blizu slovenske cerkve sv. Lovrenca v Newburgu. Lepa prilika za enega slovenskega brivca, kateri si lahko naredi lepo življenje in denar, ker daleč na okoli in sploh v celém Newburgu ni nobenega slovenskega brivca.

Torej, gospodje brivci, poslužite se sedaj, ker taka lepa prilika je redka. Vprašaj pri Anton Serschen, 3579 E. 81. cesta. Newburg, Cleveland, O. Cuv. tell. Union 102 R. (Vzemi Union karo).

IMENIK KNJIG

PRVE SLOV. BUKVARNE V ZDRUŽ. DRŽAVAH. MOLITVENIKI.

Fr. S. Finžgar, „Bogu kar je božjega,“ platno, rudeča in zlata obreza. „Pot k Bogu, usnjate, vati- rane, rudeča ali zlata obreza; isto- tako molitvenike od Dr. Gr. Peč- jak, za šolsko mladino; — Kerčan; — „Rafael“; — Godce; — „Kvi- šku srca,“ Cigon; „Rajski glasovi.“ Cigan; „Skrbi za dušo,“ Cigan; „Marija varh nad,“ Godce; „Če- ščena marija,“ Sveta ura“ i.t.d.

ZABAVNE IN POUNČNE

Andrej Hofer, Baron Raubar, Baron Trenk; Beneška Vedeževal- ka; Car in Tesar, Črni bratje; Ci- ganova osveta; Cvetke, Darinka; Doma in na tujem; Eno leto med Indijanci, Godčar katekizem; Hil- degarda, Hedviga, Izdajalca domo- vine, Izgubljena sreča; Jama nad Dobrušo; Najdenček; Narodne pri- povesti; Nedožno preganjana; Nikolaj Zrinjski; Pauliha; Poto- vanje v Liliput, Pravljice; Prst božji I. II. zv. Pod turškimi jar- momi; Repoštev; S prestola na mo- rišče; Sv. Notburga; Vrtonirev pr- stan; Srečolovec; Belgrajski bise- ri; Božični darovi; Dve čudadelni pravljici; Erazen Predjamski; Sv. Genovefa, Buček v strahu; Bojtek; Cerkevica na skali; Cvetina Boro- grajska; čas je zlato; Deteljica; Domači zdravnik; Elizabeta Eusta- hija; Jurčič spisi, I do 11 zv. Mali Vseznalec; Marjetca; Materina žrtev; Mlinarjev Janez; Zirovnik narodne pesmi II. III. zv. Narodne pripovedke I, III, IV. Nás dom, I do 7 zv. na valovih južnega mor- ja; Odkritje Amerike! Pesmarica Glasbene Matice; Miklova Zala; Ribičev sin; Robinson; Rodbinska sreča; Rodbina Polaneških; Sanj- ske bukve; Spisje, Stezoslodec; Stoletna pratika; Zlata vas; Zmaj iz Bosne. Zalost in veselje; Zakaj? Zato!; Mučenci; Grizelda; Kako izgaja usoda; Peter Prostak; Sto narodnih legend; Poptetua; Aš- ker; Zlato rog; Leposlovna knjiž- nica od 1. do 7 zv. Bleiweis Slof. Kuharica; Ben Hur; Oče naš. A. B. C. Ljudska knjižnica od 1 do 7 zv. Zbirka ljudskih izver od 1 do 9 zv. Andrej Hofer. Hitri ra- čunar, Navodila za episovanje; Roč ni slov. nem. slovar; Janežič Bartel Slovar; Slovarček; Spretna Kuha- rica; Zbirka ljub. pisem; Voščični listi; Zgodbe; Četrtija I. II.; Slava Brezmadežni; Sto pripovedke; Stre- lec; Saljivi Jaka; V gorskem za- kotju. Tisoč in ena noč; Spilma- nove povesti; Slovenski šalčivec. Prva nemška radnica; Camila sa- crca; Absolutna; Rosanelli.

V najem. Blizu slovenske cerkve sv. Lovrenca v Newburgu, se da v najem več lepših stanovanj, obstoječih iz 4 sob, jedilne ghardne in shrambo za oble- ko, Voda je v kuhinji. Najem- nina (rent) je \$4 in \$5. Vprašaj pri Anton Serschen Grocery and Meat Market. 3579 E. 81st St. Newburg. (Vzemi "Union karo.")

Ali vas nadleguje želodec?

Ali je vaš sestav zabasan? Ste li že čutili neko prenapetost v glavi? Tedaj je čas, da vzame- te par Severovih kroglic za je- tra, ki se lahko sprajijo v želo- dec s pomočjo vode, tudi vsak čas. Delujejo prav dobro brez kakih slabih nasledkov. Samo eden poskus vas bode prepri- čal, da so nenadomestno zdra- vilo dobrih lastnosti. Cena 25 centov; v vseh lekarnah. W. F. Severa oC, Cedar Rapids, I.

Društva.

Slovenska Narodna Čitalnica. Prostor na 6101 Glass Ave. N. E. vogal (61. ceste). Predsednik, Pri- mož Kogoj, 1327 E. 49th St. glavni tajnik France Hudovernik, 6218 St. Clair Ave, blagajnik Jakob Po- žun, 1164 E. 61th St. Knjižničar Karel Rogelj, 6128 Glass Ave. Knjige se izposojujejo v nedeljo od 9. do 11. doje v četrtek od 7. do 9. zvečer (solnčni čas). Novi udje se sprejemajo pri mesečni seji vsak prvi četrtek v mesecu.

K. k. podp. društvo Presv. Srca Jezusovega ima svoje redne seje vsa- ko drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v Knausovi dvorani. Od- borščiki za leto 1908 so: predsednik Frank Knafele, 1154 E. 60. St.; tajnik Stefan Brodnik, 1096 E. 64. St.; bla- gajnik John Leustek; zastopnik Joe Božič 5102 Scott Ave. Collinwood, O. Društveni zdravnik Dr. F. J. Schmidt 5132 Superior Ave. Njegove uradne ure: 3 — 4 popold., 7 — 8 zvečer.

Društvo "Slovenija" ima svoje red- ne seje vsako prvo nedeljo v mese- cu ob dveh popoldne, v prostorih na 3048 St. Clair Ave. N. E. — Kdor želi pristopiti, mora biti vpisan mesec dni popreje po društve- nemu bratu. — Predsednik John Gorjup; tajnik Frank Černe, 4124 St. Clair; blagajnik Frank Špelko, 3504 Saint Clair Ave.; društveni zdravnik dr. Seličkar Urad 6127 St. Clair Ave. N. E.

Člani imajo odpravila plačana. Bolni člani se morajo sglasiti pri njem najmanj enkrat na teden, si- cer ne čebe podpore.

SAMOSTOJNO K. K. P. Dr. Sv. JOZEFA. Redne mesečne seje četrto nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v Knausovi dvorani, 6131 St. Clair Ave. — Vstopnina od 18.—30. leta \$1.50; od 30.—35. leta \$2.00; od 35.—40. leta \$2.50. — Predsednik Frank Melnar- šič, 1051 E. 62nd St. tajnik Frank Košmerl, 6428 Metta Ave. N. E. dr. zdravnik dr. J. M. Seličkar, 6127 St. Clair Ave. — Rokaji ne vabijo k o- blinemu pristopu.

Društvo sv. Vida št. 25. K. S. K. J. ima svoje redne seje vsako prvo ne- deljo v mesecu v Knausovi dvorani. Predsednik Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave.; zastopnik John Grdina, 6111 St. Clair Ave.; tajnik Jos. Jare, 1221 E. 60th St.; dr. zdravnik dr. J. M. Seličkar, 6127 St. Clair Ave.

Vse informacije daje tajnik. Slovensko televadno in podporno društvo "Slovenski Sokol." — Ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v Knausovi dvorani. — Za sprejem mora biti vsak kandidat vpisan po kakem bratu So- kolu. Pristop k televadnji je dovoljen tudi mladoletnim še ne rednim članom. — Preds. Franco Koren, tajnik Ant. Peterlin, 1101 E. 63rd St. blagaj- nik Andr. Kranjc; dr. zdravnik dr. J. M. Seličkar, 6127 St. Clair Ave. 16008

K. K. podp. društvo sv. srca Ma- rijske, ima svoje redne seje vsaki drugi četrtek v mesecu, ob 8. uri zvečer v mali Knausovi dvorani. Odbornice so za leto 1909 naslednje častite člani- ce: Predsednica: Marija Grdina, 6111 St. Clair Ave. N. E., I. tajnica Ivana Pečan, 6030 St. Clair Ave. N. E., dru- štveni zdravnik g. dr. J. Seličkar, 6127 St. Clair Ave. N. E.

Rokajkinje se vabijo k oblinemu pristopu.

Delavci na prostem

izpostavljeni mrazu in vlaž- nosti se ubranijo gletotrajne- mu bolehanju za reumatizmom in neuralgijo, ako rabijo

Dr. RICHTERJEV

Sidro Pajin Expeller,

ko čutiljo prve pojave. To zdravilo odgovarja zahtevam nemških zakonov in ima ne- oporekljiv rekord takom 35 let.

V vseh lekarnah, 25 in 50 centov, ali pa pri izdelovalcu.

F. AD. RICHTER & CO., 211 Pearl St., New York.

POZOR! POZOR! POZOR!

POZOR!

Slovencom in Hrvatom v Collinwood Naznanjam, da sem odprl prvo in edino sloven- sko mlekarno NA SPRUCE ST. STOP 17 1/2

30 tikevov za \$1.00 6 centov qt. v mlekami.

Prodaja mleka, sira, su rovega masla (buter) in smetane.

Frank Birtič

PODPIRAJTE DOMACE PODJETJE!

Velika vreča Aristos moke

ki jo vam prodamo, prodi se eno vrečo in Vasa trgovina ne- preduje.

Prodajalca ne določa.

S. Sheinbart

3601 St. Clair Ave.

Ta moka se prodaje pri: L. Lah, John Speh, Hari Kar- linger, Ant. Pristeli, John, Koh- ur, Ant. Kuhovar, Joka, Št. Št. Most, Jozef Št. Most, Jozef Št. Most.

FINN & LABADIE

579-581 BROADWAY

Izdelovalci in prodajalci na dobele — GORICE "musard" OLJA, "PICKLES, KISLEGA ZELJA, "KATSUP," "JELLIES", in. Naše blago naprodaj pri sledečih slovenskih trgovcih:

JOHN MIHELIC, 6213 St. Clair Ave. N. E. ANT. PRISTELJ, 4015 St. Clair Ave. N. E. FR. SOBER, 5512 Cairy Ave. JOHN SPEH, 6301 Glass Ave. M. KEKIC, St. Clair Ave. N. E. K. Karlinger, 3942 St. Clair Ave

E. A. Schellentrager

LEKARNAR

3361 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio.

Obstoji že 35 let. Izdeluje najboljša družinska zdravila.

NAZNANILO!

Vsem Slovencom in Hrvatom, tem potom naznanjam, da sem svojo trgovino z mehanim blagom premešil iz 5824 ST. CLAIR AVE. N. E. na

6113 St. Clair Ave. N. E.

preje John Grdina

Ker je prodajalna popolnoma prenovljena, in sem zalogo znatno povečal, se zaupno obračam, do slav. občinstva, da me tudi v prihodnjost posetijo z cenjenimi naročili. Oblike izdelujem po najnovejšemu kroju iz orzorcev, ki so v obilni meri na razpolago.

Moje geslo ostane: — "Svoji k svojim."

John Gornik, 6113 St. Clair Ave.

Pozor!

Radi prevelike zaloge vina in žganja sem znižal cene. Imam v zalogi več tisoč galonov vina in žganja domačega in importiranega.

Kdor želi piti pravi, pristni kranjski cviček ali rabulo og- lasi naj se pri

GEO. TRAVNIKAR

6102 St. Clair Ave. N. E.

Posebnost: Importirana Rabula